

Forfatter: Olrik, Axel

Titel: BREV TIL: Begtrup, Holger Christian FRA: Olrik, Axel (1888-04)

Citation: Olrik, Axel: "BREV TIL: Begtrup, Holger Christian FRA: Olrik, Axel (1888-04)", i *Axel Orliks Breve til Holger Begtrup*, Gyldendalske Boghandel, s. 65. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991712-000-shoot-L0019917120000031.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Axel Orliks Breve til Holger Begtrup

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kære Holger.
[April 1888]

Tak for dit brev, jeg fik nu til morgen. Da der endnu ikke er lagt telefon fra Askov til Rabeks allé, kunde du nok underrette mig om den begivenhed i hjemmet; nu kommer min lykønskning så sent, atilden Erik snart kan have større hårvækst end hans værdige hr. fader. Sikken talrig familie; du må med det første til at gøre spisebordet et godt stykke længere!

Hvis jeg må tro dine ord, vokser din forkærlighed og beundring for målsagaen i forhold til som du tager dig lidt af den. Med hensyn til det om kærnen har jeg dog en ikke lille række mænd og gerninger, som jeg ikke ønsker smidt bag [I. blandt?] skallerne. Med hensyn til fagord vil jeg for resten mærke at de der antyder ny samfundsformer og baner i kultur, må da have forrangen (f. eks. frels som gammelt nordisk ord for frihed [det står mig ikke rigtig klart, om det er en af dine egne, jeg giver dig igen], for personlig frihed — at frelse —; medens fri lånes fra tysk på en tid, hvor den personlige frihed indskrænkedes overordenlig stærkt; og fri og frihed kommer til at betegne en klasses rettigheder (oldn. rétttr, høldsrétttr o. s. v.), selv Rimkrønikeus varme ord om frihed opstiller sit folk som en klasse overfor fremmed hersker eller fremmedfolk.

Mærk hvorledes det gamle indenlandske ordforråd, der udtrykker bestemte kulturforhold, — at det, når forholdet svinder, enten falder bort eller får almindelig betydning. I Fejlbergs ordbog findes ordet annigdom, s. 66 börnenes travlhed i leg; det er jyske lovs annughdom, trældom, jf. oldn. á nauðugr træl bunden. Jf. et træls arbejde, hårdt møjsomt arbejde; endnu i hele hoveritiden brugtes dog ordet trælbonde.

Jeg har ikke fået gjort noget stort ved det; men har det på sinde, til der en gang kommer noget på gang. Med en af lærerinderne hos frk Zahle, som jeg læser med, nml. frk Ingeborg Simesen har jeg nu gennemgået en del ældre dansk i lyd og formlære nu skal vi have fat på ordforrådet; kan det komme videre ud ad den vej, bliver det jo meget godt.

(I kulturhenseende er blåstrømpe et dejligt ord, opstået i 1780erne (engelsk blue-stocking), på en tid da pæne folk [gik] i hvide strømper, på den tid kvinderne begyndte at spille rolle i litteraturen. — Nu er det vist ved at forsvinde hos hele den yngre slægt; her i landet har det vel kun levet siden Klara Rafael-fejden 1851.)

Det er sandt; hvorfor spilder jeg alle disse om ikke guld-korn så dog byg-korn på dig. Du er jo „løbet af skolen“ og forsikrer du vil være uartig hele april måned (jeg kan nemlig ikke tænke mig dig som „en lille syg dreng“, men altid bedre som en uartig.) — — —

„Gjort Sv. Grundtvigs efterladenskaber færdige!“ Du ved vist ikke hvad det er. Der er arbejde nok til mig og flere andre i det, han har samlet.

Men når nu dette halvbind er udgivet, trækker jeg vejret lidt for jeg søger om lejlighed til at udgive resten. At gå ind i S. Ggs arbejde er ikke så svært som du tror. Tidsbestemmelserne er vist det eneste, hvor jeg ikke kan siges at følge ham; — og dem udelader jeg næsten helt. I hele arbejds-måden er det hans vej der skal trædes; nogle steder foreligger der bemærkninger s. 67 (og de er mig meget kærkomne), andre steder må jeg gøre alt selv; under tiden har S. Gg. bemærkninger som jeg ikke kan være med til; men da er det kun i kraft af hele den arbejds-måde, jeg har lært af ham, at jeg går andre veje. Når indledningerne gerne skulde blive lidt kortere overskueligere, så er det gørligt, fordi der i England og Sverig er fremkommet arbejder, der er af „Sv. Grundtvigs skole“, og som jeg kan henvise til.

6—5—88.

Nu har jeg modtaget afgørelsen fra literatursamfundet; det går ind på min plan og vil give 50 kr. arket (hvad der var det, som jeg under hånden havde forlangt, og Sv. Grundtvig fik). Nu har jeg kun tilbage at få Sv. Ggs arbejder udleverede fra kgl. bibliotek.

Lev vel. Din Axel Olrik sender hilsner til dig og dit hjem.

Dette brev har ligget lidt længe og ventet på visesagens afgørelse, men da du vel har færdedes des mere imens, kan det vel komme tidsnok.